

2 CENTESIMI

Prednjebla za Monarhiju
naslo 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 2 cent.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonamento für die
Monarchie vierthalrig
4 K. einzelne Nummern
2 Heller.

OMNIBUS



Izlaži svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 sati prije podne.

Osam svih dana učestvujete u de-
nici u feste u 11 sati.

Ergebnis 160000 außer an Sonn- und
Festtagen um 11 Uhr Verkündung.



Za krvitajuće objave u
"Malom opslužku" plaća
se za svaku riječ 2 para.
Najmanja pristojba 30 para.

Per le inserzioni d'urto
nel "Notiziario d'affari"
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minima
30 centesimi.

Jedes Wort im "Kleinen
Anzeiger" kostet 2 h.
Die Mindestsumme 30 h.

Uprava i uredništvo — Administrazione e redazione — Administration and Redaction — Tiskarska LAGINIA i dr., PULA — La Stampa

U oči veleizdajničkog procesa.

Cim se više približava rok ustanovljenja veleizdajničkog procesa, tim barun Rauch postaje to nervozniji. Obtužnicom mislio je zavarati hrvatsku javnost, te opet zametnuti bratucelački rat, ne prevari se. Sirene izkrivljenih vesti, pljenjenje novina postiglo obratni učin od onoga, kojem je cik kivao. Izjava Weckerlova u parlamentu već je prvo desavuiranje njegova postupka, a rek bi da neće ostati na tome. U Pešti se daju tiskati letci, kojima se draži srpsko pučanstvo protiv Hrvata i ti se letci u hijadama izlažu šire među srpskim seljačtvom. U svojim novinama svaki dan iznosi novih senzacija nebi li kako dje-lova u javnost. No rek bi, da i sam dvoji u uspjeh tog svog postupka. Izkaz svjedoka, koje obitujuća navadja obraz-kipljeni su izjavom tih istih svjedoka, koji proglašuju, da je državni odvjetnik izkrivio njihove navode. Branitelji priku-piši već dovoljno materijala, ne samo za obeskrupito obtužujući, već pokazat kako se vodila istražta. I sada rek bi da se isti barun Rauch boji sudbene razprave. Interesantno je u tom pogledu pismo beć-koj odvjetnika Hofmokla u "Neue Freie Presse", koji iznosi da je gorivo sa ba-runom Achenthalom i odjeljnim predstoj-nikom Müllerom u aboliciju procesa, te da je zadnji obecao zauzeti se za aboliciju ovog procesa. Zauzeti kakvo mjesto za-uzimaju jedan predstojnik u ministarstvu vanjskih poslova i carske kuće, to je ta viest više nego potvrda, da veleizdaje nema. Oni koji su u političke svrhe in-scenirali ovaj proces, ne postigaju svrhu i sada se boje za blamatu, koja ih čeka. Uhnjanje svoje polaganju još jedino u sud-stvo, kojeg misle da su korumpirali. No mi ne možemo vjerovati da je hrvatsko sudstvo tako duboko palo, da će služiti političkim ciljevima jedne absolutističke vlade. Zato očekujemo pouzdanjem samu razpravu, uvjereni, da će na istoj barun Rauch i njegovi gospodari dobiti zaslu-ženu lekciju, a hrvatsko sudstvo obraniti svoj ugled i pred stranim svjetom dokazati, da i u Hrvatskoj obстоje pravde.

VIESTI.

Mjestne.

Družbin ples.

Jučer je bio na večer sastanak radi tog našeg plesa na kojem se je sve uredilo što treba. Birani darovi za tombolu su već nabavljeni, te su se svakome, tko ih je do sada vidio u velike svijedjili. Gospodje i gospodice već su se počarivovali na posao eda ples doneće družbin čim veću materijalnu korist. Ples će biti sutra u subotu u 9 sati na tečer u svim pro-storijama Narodnog doma. Preporučamo svim našim ljudima, da obaviste sve svoje znance, e bi na ples dosli. Ako tko nije primio poziv nek isto dodje. Očekujemo dakle od svih Hrvata i Slavena, da će učiniti svoju dužnost. Sutra na ples.

Dražbe kuća.

Jučer i prekjuter dražbe su se na našem sudištu neke dražbe i to prekjuter je bila prodana kuća u ulici Stovagnaca vlastnosti Jurja Monai a procijenjena na 27.000 K jen na taj način doprinoseće za hrvatske

za 24.000 Leonardu Roccu. Dražba je bila veoma živa buduć se je natjecalo više nu-ditelja. Isti dan bila je prodana villa istog vlasnika u ulici S. Policarpa procijenjena na 84.000 kruna za K 60.500, a dostao ju je Karlo Mattelich. Još je bila prodana kuća Antuna Rustiganu u ulici Giovinu prorogata procijenjena na kruna 9-334 za za 10.000 kruna Lovru Buttigoni-u. — Jučer 4. II. bila dražba kuće u ulici Fau-sta od Doriga procijenjena na K 165.000, a kupio ju je za 108.000 Antun Alcich.

Automobilска pruga Pazin-Poreč.
Pišu nam iz Porečine:
Automobilска pruga Poreč-Pazin, nam idu suda redovito, ali za nas napokon jer vojni red nije za nas dobro uredjen bu duć da pred podne nemamo nikavice sveze sa Porečem, gdje nam je sud, občina, kapitanat, parobrodi za Pulu, Trst i t. d. od tega najviše stoji Baderna, Sveti Lovreč, Žbandaj i t. d. S toga molimo ravnateljstvo "Riviere" nek bi to dim prije uredilo, jer i oni imaju pri tome ovako puno gube.

Ovih dana se je zaustavio automobil na staciji u Žbandaju i među tim dok se je "stafier" malo zabavljao kod signorne neki je putio "susetu" u automobil je isao u murve i učinio si je mnogo štete; go-vori se, da je to učinio neki sluga od star Martina, koji je bio odmah i zatvoren.

Konsumno društvo u Premanturi za dјačko pripomočno društvo u Pazinu.

Dne 23 prošlog mjeseca držalo je kon-sumno društvo u Premanturi redovitu glavnu skupštinu, na kojoj su se čitali izvješaji uprave za prošlu godinu, te odobrili rad uprave. Na predlog pred-sjednika da se diruje koja sveta za kakvo narodno poduzeće skupština je jedno-glasno odobrila. K to je dјačko pripomočno društvo u Pazinu. Zeno do kralja jadu bosanska raja.

Zabava u Buzetu.

Pišu nam iz Buzeta: Dne 14. t. m. priređuje "Izvorska vila", prosvjetno društvo ustanovljeno po ferijalom društvo "Istra", pučku zabavu u Narodnom domu u Buzetu u korist društvene knjižnice. Umoljava se p. n. rodoljubovo oprično, da tu zabavu pomogne time, da osobno prisustvuje, ili da pošalje bilo kakav darak. Prima se sve za zahvalnošću.

Zabavni odbor Kajin Miran pravnik, Buzet, Narodni dom.

Dar Družbi.

Gosp. Ivan Sigante, pomorski kapetan iz Poljana, da počasti uspomenu blago-pokojnog strica Matete Sigante, občinskog savjetnika iz Veprića, darovao je Družbi sv. Cirila i Metoda 20 K, koju je izradio muškički podružnici u Vepriću, tajnik iste.

Uapšeni.

Kuharica Marija Sch. bila je uapšena radi sumnje kradje.

— Jeko R. ribar bilo je uapšen što se je zaprijetio Antici S. radi ljubavnih ono-koja.

— Karlo Z., drvodjelac bio je uapšen radi izgreda počinjenih u pjanstvu.

Za Družbu!

Tražite i kupujte svuda proizvode od kojih Družba ima koristi, kao olovke, ci-garetni papir, žigice, sapun, metle, čaj itd. Jurja Monai a procijenjena na 27.000 K jen na taj način doprinoseće za hrvatske

škole. Upotrebljavajte svuda narodni bijeg i tražite da ga sve trupe drže. Zapada smo u pare. To je vaša dužnost!

Razne.

Njemci i Madjari i budući bosanski sabor.

Neki dan je gradačka "Tagespost" do-njela dva dopisa iz Boane u kojima se iznosišlo stanje njemačkih doseglenika u Bosni osobito oko Banjaluke i pozivalo njemačke zastupnike u Austriji, da bi se zauzeli e bi u budućem bosanskom sa-borni bili zastupani i Njemci kao kulturni i gospodarski element.

Sada pak donosi "Pester Lloyd" dopis iz Sarajeva u kojem se traži, da bi se za Madjare uredila posebna kurija za biranje zastupnika a ne da se uvede samo ugarske (hrvatsko-ugarske) državljane, da bi se ugarske (hrvatsko-ugarske) državljane, da bi u toj Hrvati i Srbi imali g/6. Dražestni li su ti naši gospodari. Gđe oni od-licuju tu ne daju ni stotinam hijadu autohtonog šteljstva pravo na zastupnika, a u Bosni, gdje ih nema ni za lik, kao autohtonog elementa, već su kojekavki židovi ili njemački doseglenici poticući iz Bavarske i Hanovera, koji su se hvale kulturnoj misiji bosanske uprave na račun naroda obogatili, ili su pak činovnici im-porirani tada i odmah traže za sebe po-sebna privilegija. Naravno oni su plume-nite teutonike ili arapskoče kri, a nijen-jadu bosanska raja.

Česka obstrukcija u carevinskom vjeću i položaj u Austriji.

U sredu predložio je ministar Bienerth jezičnu osnovu za Česku. Za njegovu go-voru obstruiali su česki radikalci, a netom završi, predloženo je, da se o njegovoj izjavi otvori debata, što kuža i privlači. U isto doba podneseno je daljnji devet prečasnih predloga, te kad je predsjednik bio pošto su se upisali govorici, podle-ti prije upisanim riječ, skočio česki radikalci, te ne d'zvolile razpravljanje predbacujući predsjedniku da krši poslo-vnik. Njihovim nazorima pridružile se i njemački radikalci i socijaliste, to radi bude nije mogao, da dr. Masefik govori, već je slijedica odgodjena te se to smatra uspijom Čeha.

To su zadnje vesti. Svakako je položaj ministarstva uzdržan. Barun Bienerth je htio pokušati ono, što ni sposobnijim od njega nije uspjelo. Njemačko-česki spor je skrio vrat nekolikim ministarstvima, a aranžuti će sjegurno još nekoliko. Taj spor se neda rješiti jezikovnim zakonim, ni poštašanskim odredbama, već traži dublje zagrabiti, treba imati kuraže te sistem promjeniti. No, na to se naši odlučujući krugovci neće slaksne. Mi imamo opti-aktivni i državnik, ali i nespretnih i nesposobnih. Sva njihova aktivnost sastoji u tome, da državu vuku iz jedne nepri-like u drugu. Ta aktivnost nam je već donijela težkih posljedica, a još će, ako se bude nastavilo u dosadašnjem pravcu. Kad se je već jednom htjelo proći u aktivnost, onda se je barem moralo imati kuraže, te promjeniti pravac i nutranje i vanjske politike, kako bi najbolje monarhiji koristilo. No tu su Njemci — i radi o njih je sve to. Kad se pak nije htjelo ra-

dikalno rješiti naše stanje tad je bilo bo-lje ostati kod politike grofa Goluchowskog i činovničkih ministarstva bez pretensija, nego upustiti se u politiku aktivnosti, koja izkazuje posiv.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Il primo sottomarino costruito a Pola.

Martedì 9 corr. alla mattina saranno eseguite le prove di consegna col primo sottomarino costruito nell'Arsenale di Pola del tipo americano "Leeks". La macchina principale consiste di un motore a benzina e la macchina a pressione d'aria è del sistema Coti e serve per lanciare i torpedini, nonché per ricevere l'aria necessaria al respiro durante che il battello si trova immerso sotto acqua ed infine per farlo ascendere a galà dopo aver lanciato i torpedini. Questa macchina inventata dal nostro compatriota Coti è verrà attuata anche ai sottomarini che si fabbricano nel cantiere «Germania» a Kiel. Fra tre settimane poi verranno fatte le prove di consegna col secondo sottomarino co-struito al cantiere «Germania» a Kiel.

La situazione in Ungheria.

Se noi, nei Regni e Paesi rappresentati al Consiglio dell'Impero non abbiamo che lo stesso, anzi dobbiamo accontentarci d'un ministro d'impegni, la Transilvania ha ben più gravi grattaci. La terra che si vanta d'aver la costituzione la più antica dopo il Regno Unito versa da crisi in crisi. Il ministero attuale che non rappresenta che un studio provvisorio ha grandi difficoltà. La riforma elettorale e la questione bavarese sono problemi, la risoluzione dei quali s'impone immediatamente ed il ministero non ne trova una via d'uscita. Colla riforma elettorale proposta dal conte Andrássy non è soddisfatto il partito dell'indipendenza che ha la maggioranza nel parlamento e della banca autonoma non ne vuol sapere il conte Andrássy ed il partito costituzionale, del quale ne è capo. In più c'è la ver-tenza delle matricole suscitata dal partito popolare ed i postulati militari, che non permettono un differimento.

L'udienza avuta dal presidente della Camera Justh pare abbia dato nuove spe-ranze al partito dell'indipendenza. Già si parla con insistenza che il ministero verrà ricomposto. Il conte Andrássy dovrebbe cedere il posto al presidente Justh, il quale presenterebbe anche un nuovo progetto per la riforma elettorale. Il partito costi-tuzionale si scioglierebbe passando una parte dei deputati del detto partito nelle file del partito dell'indipendenza mentre l'altra assieme al partito cattolico popolare si unirebbe in un partito a base del 67 con a capo il conte Zichy. Il ministro Andrássy dovrebbe ministro degli esteri. Questo è la soluzione che si crede più probabile e che dovrebbe seguire dopo l'udienza che avrà questo mese il mini-stro Kossuth che è già tanto ristabilito che ha ripreso i suoi affari. Però si ri-scatta nell'ultimo momento anche un movimento insolito dei capi dell'partito liberali. Si notano i frequenti colloqui ed abboccamenti che ne ebbero questi giorni

